

Metodologia kształtowania taryf dla paliw gazowych i przebieg procesu ich zatwierdzenia

Jacek Dobracki
Departament Rynków Paliw Gazowych i Ciekłych
jacek.dobracki@ure.gov.pl

Regulacja w Unii Europejskiej

- ACER/CEER Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets in 2012 (http://www.acer.europa.eu/Gas/Market_monitoring/Pages/Reports.aspx),
- ACER/CEER annual report on the results of monitoring the internal electricity and natural gas markets in 2013 (publikacja planowana na 22 października 2014r.).
- ACER – The Agency for the Cooperation of Energy Regulators,
- CEER - The Council of European Energy Regulators.

Regulacja w Unii Europejskiej (ceny regulowane gazu w krajach członkowskich)

Table 9: Categorisation of consumer groups supplied under regulated prices in the EU-27 – 2012

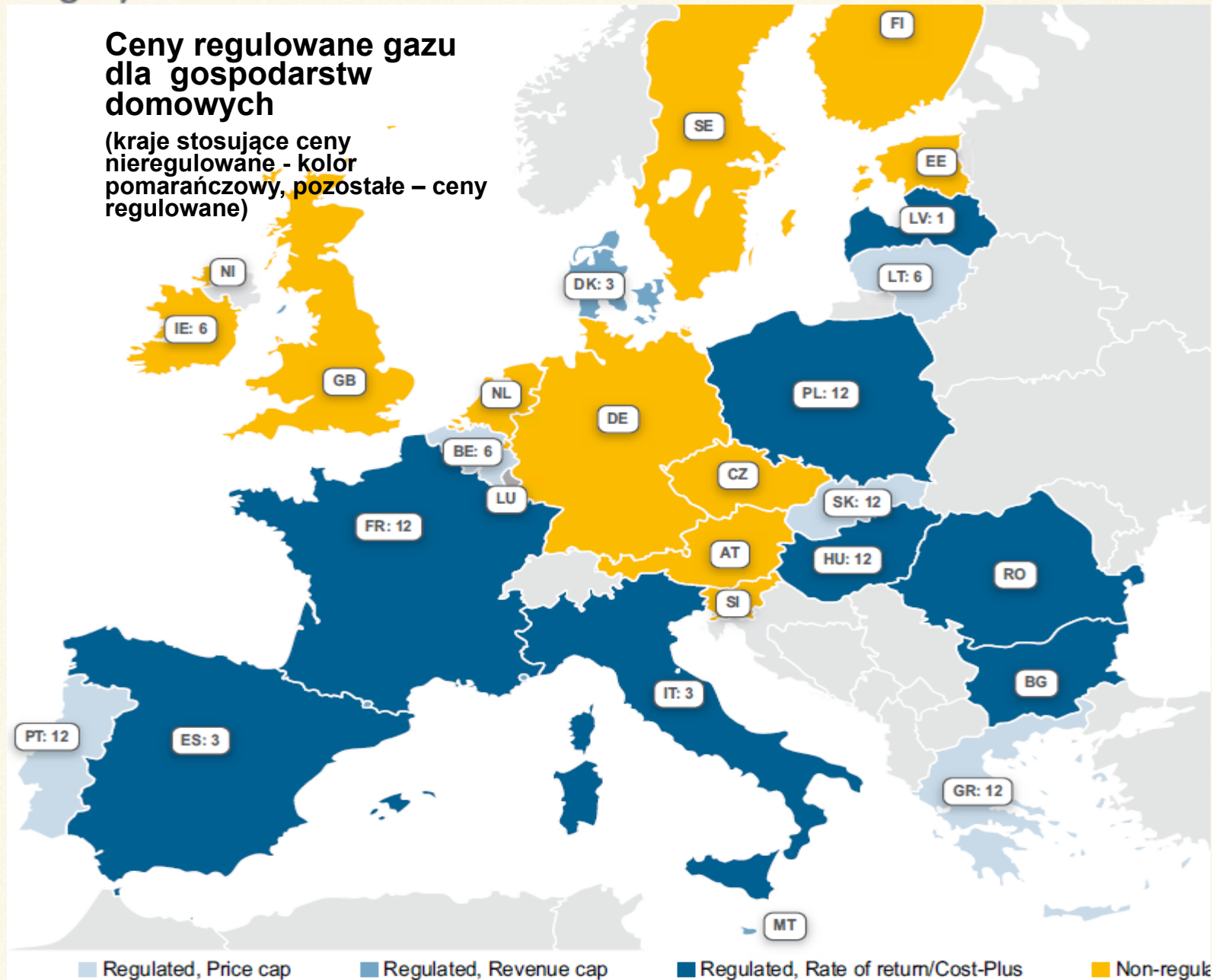
Country	Markets supplied under regulated prices			
	Households	Households with special needs	SMEs	Industry
Austria				
Belgium	x	x	x	
Bulgaria	x	x	x	x
Czech Republic				
Denmark	x			
Estonia				
Finland				
France	x	x	x	x
Germany				
Greece	x	x	x	
Hungary	x	x	x	
Italy	x		x	
Ireland	x			
Latvia	x		x	x
Lithuania	x			
Luxembourg				
Netherlands				
Poland	x		x	x
Portugal	x	x	x	
Romania	x	x	x	x
Slovakia	x		x	
Slovenia				
Spain	x			
Sweden				
United Kingdom (GB)				

Source: Agency questionnaire on end-user price regulation (2013)

Note: The Netherlands does not regulate prices but retains ex-post price setting powers for household consumers and SMEs, intervening in cases where prices are assessed as unreasonable. Belgium imposed a price 'freeze' in 2012.

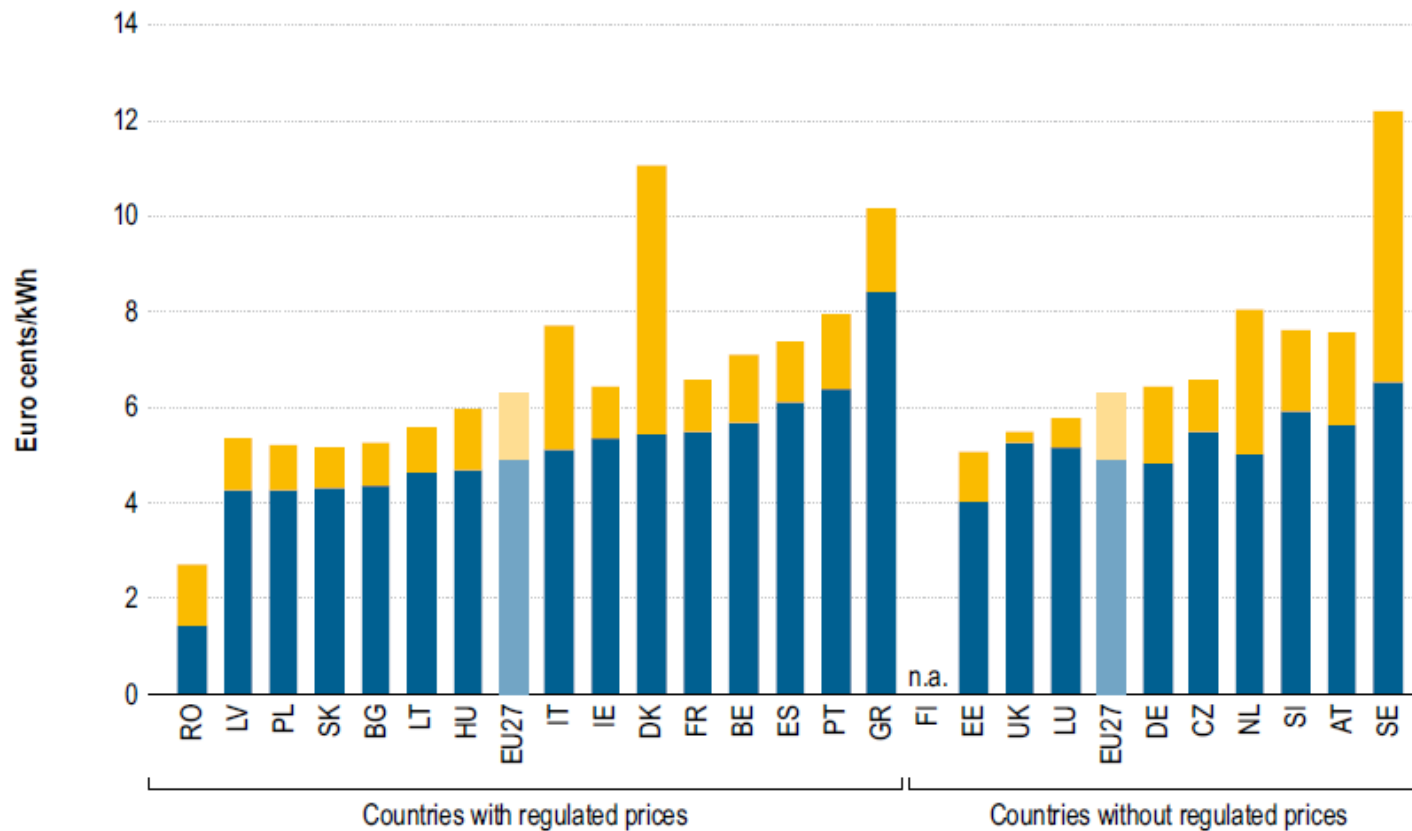

Regulacja w Unii Europejskiej

Regulacja w Unii Europejskiej (średnia opłata za gaz dla gospodarstw domowych)

Figure 46: Gas POTP and PTP for households – EU-27 – 2012 (euro cents/kWh)

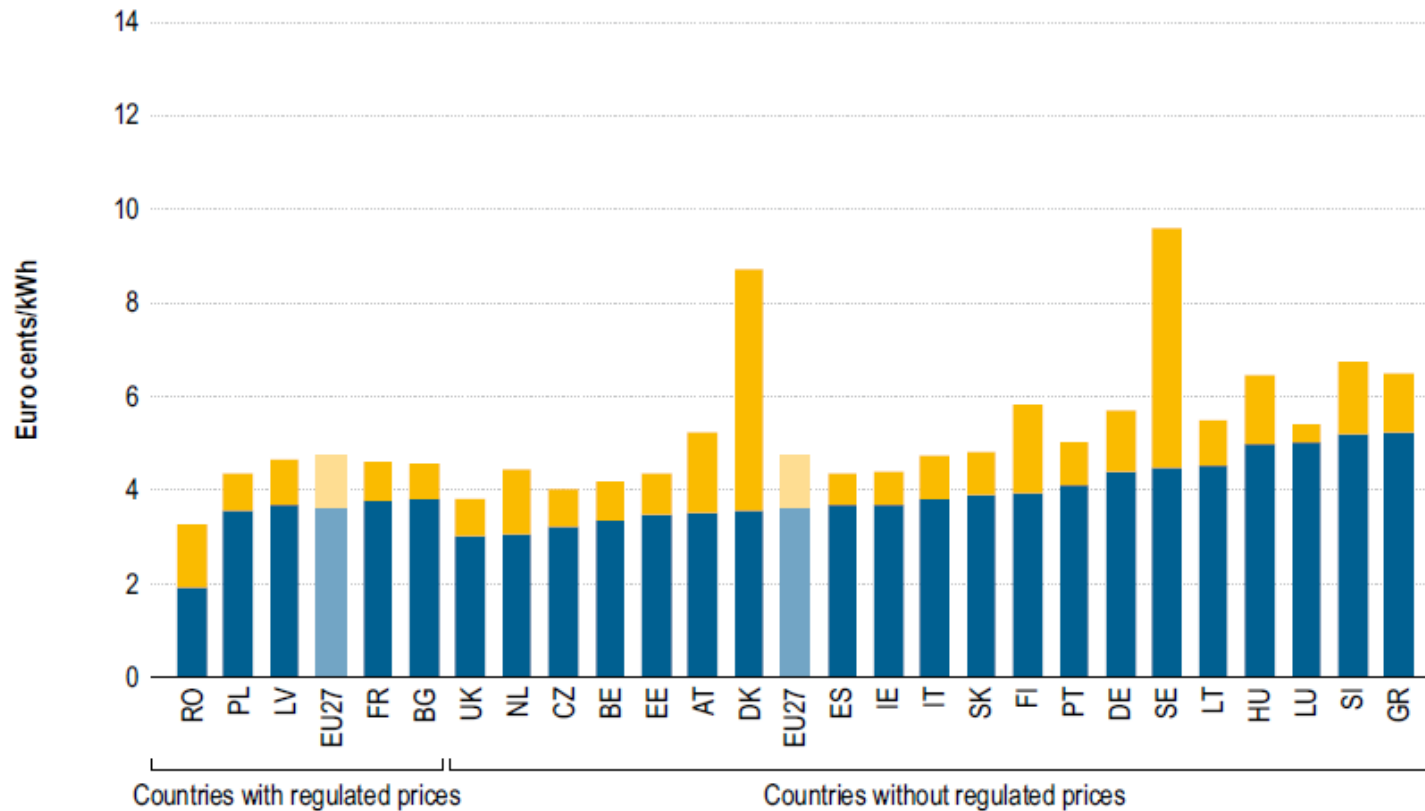

PTP - średnia całkowita opłata (gaz + transport) bez podatków,
 POTP - średnia całkowita opłata (gaz + transport) z podatkami.

■ PTP ■ Taxes

Regulacja w Unii Europejskiej (średnia opłata za gaz dla przemysłu)

Figure 47: Gas POTP and PTP for industrial consumption – EU-27 – 2012 (euro cents/kWh)

PTP - średnia całkowita opłata
(gaz + transport) bez podatków,
POTP - średnia całkowita opłata
(gaz + transport) z podatkami.

■ PTP ■ Taxes

KODEKS SIECI

dotyczący ujednoczonej struktury **taryf przesyłowych** (Network Code on Harmonised Transmission Tariff Structures)

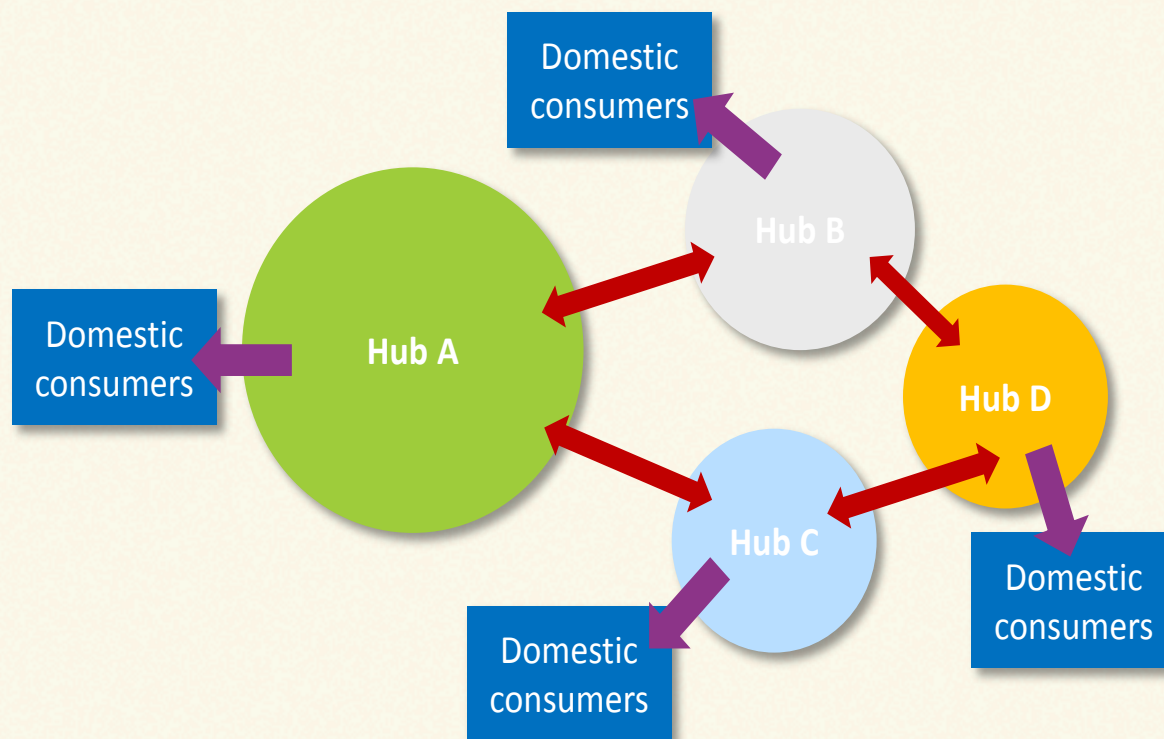
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005,
- Wytyczne ramowe (Framework guidelines on rules regarding harmonised transmission tariff structure for gas),
- Initial Draft Network Code,
- Konsultacje społeczne,
- ENTSOG/ACER/EC,
- Wejście w życie 1 października 2017 r.

KODEKS SIECI

dotyczący ujednoczonej struktury **taryf przesyłowych** (Network Code on Harmonised Transmission Tariff Structures)

- .Wybór metody alokacji kosztów na poszczególne punkty wejścia/wyjścia,
- .Obowiązek publikacji wszystkich informacji niezbędnych do kalkulacji taryfy,
  - .Konto regulacyjne – rozliczenie przychodu regulowanego.

Docelowy model rynku gazu w UE

- Strefy wejścia-wyjścia z wirtualnymi „hubami”,
- Taryfy na interkonektorach wpływają na różnicę cen w strefach,
- Alokacja kosztów do punktów wejścia-wyjścia wpływa na integrację rynku (wymiana transgraniczna),
- Przepustowość powiązana (ang. Bundled capacity).

Ustawa – Prawo energetyczne

Koncesje – art. 32

KONCESJA	Paliwa stałe	Energia elektryczna	Ciepło	Paliwa gazowe	Paliwa ciekłe	CO ₂
Wytwarzanie paliw lub energii	-	Moc _{ł_zainst.} > 50MW +OZE, +CHP, - en.el. z biogaz rol.	V Moc _{ł_zainst.} > 5MW	-	V	-
Magazynowanie	-	-	-	W inst. mag., skraplanie i regazyfikacja w inst.skropl. gazu	V - lokalne mag.gazu płynnego w inst.o przep. < 1MJ/s, -mag.paliw ciekłych w obr.detalicznym	-
Przesyłanie lub dystrybucja paliw lub energii	-	V	V Moc _{zam.odn.} > 5MW	Dystrybucja w sieciach o przep. ≥ 1MJ/s	V	V
Obrót paliwami lub energią	-	V -inst. < 1kV - wł.odbiorcy, - TGE, KDP, DM	V Moc _{zam.odn.} > 5MW	V Obrót > 100.000 Euro, -TGE, KDP, DM	V - Gaz płynny ≤10.000 Euro	-

Ustawa – Prawo energetyczne

Koncesje – art. 32

Liczba aktualnych koncesji

Rodzaj koncesji	Liczba koncesji	
	31-12-2013	26-09-2014
OPG	120	139
OGZ	40	45
MPG	1	1
SGZ	3	2
DPG	53	54
PPG	2	2
Razem	219	243

<http://bip.ure.gov.pl/bip/import/35,Baza-przedsiębiorstw-posiadajacych-koncesje.html>

Ustawa – Prawo energetyczne

Taryfy – art. 47

1. Przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesje ustalają taryfy **dla paliw gazowych i energii**, które podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE, oraz proponują okres ich obowiązywania.

Przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesje przedkładają Prezesowi URE taryfy z własnej inicjatywy lub na żądanie Prezesa URE.

2. Prezes URE **zatwierdza taryfę bądź odmawia** jej zatwierdzenia w przypadku stwierdzenia niezgodności taryfy z zasadami i przepisami, o których mowa w art. 44-46 ustawy.

Ustawa – Prawo energetyczne

Zwolnienie z obowiązku przedłożenia taryfy do zatwierdzenia – art. 49

1. Prezes URE może zwolnić przedsiębiorstwo energetyczne z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia, jeżeli stwierdzi, **że działa ono w warunkach konkurencji**, albo cofnąć udzielone zwolnienie w przypadku ustania warunków uzasadniających zwolnienie.
2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć **określonej części działalności** prowadzonej przez przedsiębiorstwo energetyczne, w zakresie, w jakim działalność ta prowadzona jest na rynku konkurencyjnym.
3. Przy podejmowaniu decyzji, o których mowa w ust. 1, Prezes URE bierze pod uwagę takie cechy rynku paliw lub energii, jak: liczba uczestników i wielkości ich udziałów w rynku, przejrzystość struktury i zasad funkcjonowania rynku, istnienie barier dostępu do rynku, równoprawne traktowanie uczestników rynku, dostęp do informacji rynkowej, skuteczność kontroli i zabezpieczeń przed wykorzystywaniem pozycji ograniczającej konkurencję, dostępność do wysokowydajnych technologii.

Ustawa – Prawo energetyczne

Zwolnienie z obowiązku przedłożenia taryfy do zatwierdzenia – art. 49

Stan na 22 września 2014	Liczba udzielonych zwolnień	Liczba wniosków oczekujących	Razem
Sprzedaż gazu wysokometanowego, w tym sprzedaż:			
- na giełdzie	27	2	29
- na rynku hurtowym OTC	29	14	43
- w punkcie wirtualnym		1	1
- do operatorów gazowych	1	14	15
- do dużych odbiorców końcowych		29	29
- do małych i średnich przedsiębiorstw		18	18
- do gospodarstw domowych		2	2
Sprzedaż gazu LNG	17	3	20
Sprzedaż gazu CNG	4	2	6
Sprzedaż gazu zaazotowanego		1	1
Razem	78	86	164

Ustawa – Prawo energetyczne Taryfy - koszty uzasadnione – art. 45

Przedsiębiorstwa energetyczne ustalają taryfy dla paliw gazowych lub energii, stosownie do zakresu wykonywanej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ustawy.

Taryfy należy kalkulować w sposób zapewniający:

- 1) **pokrycie kosztów uzasadnionych** działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, dystrybucji lub obrotu paliwami gazowymi i energią oraz magazynowania, skraplania lub regazyfikacji paliw gazowych, wraz z uzasadnionym **zwrotem z kapitału zaangażowanego** w tę działalność,
- 2) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie magazynowania paliw gazowych, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji magazynów paliw gazowych, wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność w wysokości **nie mniejszej niż stopa zwrotu na poziomie 6 %**,
- 3) **ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat.**

Ustawa – Prawo energetyczne Sprawozdania finansowe – art. 44

Przedsiębiorstwo energetyczne, zapewniając równoprawne traktowanie odbiorców oraz eliminowanie subsydiowania skrośnego, jest obowiązane prowadzić **ewidencję księgową** w sposób umożliwiający odrębne obliczenie **kosztów i przychodów, zysków i strat** dla wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie:

- 1) dostarczania paliw gazowych lub energii, w tym **kosztów stałych, kosztów zmiennych i przychodów**, odrębnie dla wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i obrotu paliwami gazowymi lub energią, magazynowania paliw gazowych i skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, a także w odniesieniu do grup odbiorców określonych w taryfie,
- 2) niezwiązanym z działalnością wymienioną w pkt 1.

Ustawa – Prawo energetyczne Sprawozdania finansowe – art. 44

- Obowiązek sporządzania i przechowywania bilansu oraz rachunku zysków i strat odrębnie **dla poszczególnych rodzajów wykonywanej działalności** gospodarczej,
- **Badanie sprawozdania**, także w zakresie zapewnienia równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy działalnościami,
- Obowiązek zamieszczania w sprawozdaniu finansowym informacji o **zmianach polityki rachunkowości** wraz z uzasadnieniem; zmiany te muszą gwarantować porównywalność informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych sporządzonych przed wprowadzeniem tych zmian oraz po ich wprowadzeniu,
- Przedsiębiorstwo energetyczne, które nie jest obowiązane na podstawie odrębnych przepisów do **publikowania sprawozdań finansowych**, udostępnia te sprawozdania do publicznego wglądu w swojej siedzibie.

Koszty uzasadnione Polityka rachunkowości

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (Dz.U. z 2013 r. poz. 820).

§ 8. 1. Koszty wspólne dla wszystkich lub kilku grup taryfowych oraz koszty wspólne dla wszystkich lub kilku rodzajów wykonywanej przez przedsiębiorstwo energetyczne działalności gospodarczej dzieli się na poszczególne rodzaje wykonywanej działalności gospodarczej i poszczególne grupy taryfowe zgodnie z przyjętą w przedsiębiorstwie metodą podziału kosztów.

§ 7. 2. Podstawą ustalania i oceny kosztów **uzasadnionych** są porównywalne koszty poniesione przez przedsiębiorstwo energetyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym rok przedłożenia taryfy do zatwierdzenia, **określone na podstawie sprawozdań finansowych, o których mowa w art. 44 ust. 2 ustawy.**

§ 7. 3. Podstawą oceny kosztów **uzasadnionych** mogą być **porównywalne koszty** działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych wykonujących – w porównywalnych warunkach - działalność gospodarczą tego samego rodzaju.

Ustawa – Prawo energetyczne

Sprawozdania finansowe dla poszczególnych działalności

Wyszczególnienie	Obrót energią elektryczną	Dystrybucja energii elektrycznej	Obrót gazem	Dystrybucja gazu	Pozostała dział.	RAZEM
Sprzedaż						
Przychody						
Koszty ogółem, z tego:						
Zużycie materiałów i energii						
Usługi obce						
Podatki i opłaty						
Wynagrodzenia						
Świadczenia na rzecz pracowników						
Amortyzacja						
Pozostałe koszty rodzajowe						
Wynik						

TARYFY

Postępowanie administracyjne

- Wniosek (terminy, opłata skarbową),
- Analiza,
- Decyzja administracyjna,
- Stosowanie taryfy,
  - Prezes URE **ogłasza** w Biuletynie URE, na koszt przedsiębiorstwa energetycznego, zatwierdzone taryfy dla paliw gazowych i energii elektrycznej **w terminie do 14 dni** od dnia zatwierdzenia taryfy (art. 47 ust. 3 pkt 1 PE),
  - Przedsiębiorstwo energetyczne wprowadza taryfę do stosowania nie wcześniej niż **po upływie 14 dni** i **nie później niż do 45 dnia** od dnia jej opublikowania (art. 47 ust. 4 PE),
- Brak taryfy.

Rodzaje taryf

Rodzaj taryfy	Przesyłanie	Dystrybucja	Obrót	Magazynowanie	Skraplanie lub regazyfikacja
Gr. taryfowe i kryteria kw.	(Entry/Exit)	V	V	V	V
Ceny/stawki opłat:	przesyłowych na wejściu i wyjściu	dystrybucyjnych,	gazu i stawki abonament. (Umowa kompleksow.)	św. usług magazynowania	św. usług skraplania lub regazyfikacji
Sposób ustalania stawek:	dla umów krótkotermin.	V	-	V	-
	na zasadach przerywanych	V	-	V	-
	dla przesył. zwrotnego	dla dystr. zwrotnej	-	-	-
	dla wirtualnego przesył. zwrotnego	dla wirtualnej dystr. zwrotnej	-	-	-
Sposób ustalania opłaty za przyłączenie do sieci przesyłowej	za przył. do sieci wys.cisł. oraz stawki dla sieci niskiego, średniego lub podwyższon. średniego ciśnienia.		-	-	-
Sposób ustalania opłat za:	przekroczenie mocy umownej	V	-	-	-
	nielegalny pobór gazu	V	-	-	-
Stawki opłat lub sposób ich ustalania:	za usługi wyk. na dodatkowe zlecenie odb.	V	-	V	V
Stawki opłat:	za wznowienie dostarczania gazu (§4 ust. 1 pkt 8 rozp. tar.)	V	-	-	-

TARYFY - bonifikaty

Rodzaj taryfy	Przesyłanie	Dystrybucja	Obrót	Magazynowanie	Skraplanie lub regazyfikacja
Sposób ustalania bonifikat:	za niedotrzymanie parametrów jakościowych gazu	V	-	-	-
	za niedotrzymanie standardów jakościowych świadczonych usług	V	-	V	V
Bonifikaty za:	niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odb.	V	V	V	V

TARYFY - Koszty

Taryfa	OGP	SGT	OSD	OSM	PGNiG
Koszty	Taryfa En/Ex, st. stałe i stawki zmienne na wyjściu	Taryfa En/Ex, st. stałe (GOST)	Stawki grupowe: stałe i zmienne za św. usługi dystrybucji	Stawki stałe za św. usług magazynowania (Pakiety)	Taryfa grupowa (Usługa kompleksowa)
Własne	V	V	V	V	V
Zakupu usług przesyłowych	-	-	Od OSP w punktach wyjścia z syst. przesył. = wejścia do syst. dystr.	Od OSP w punktach wejścia do PMG i wyjścia z PMG	Od OSP w punktach wejścia do systemu przesyłowego (innych niż PMG) oraz od SGT,
Inne	-	-	-	-	Koszty: - pozyskania gazu , w tym z własnych źródeł , - usług od OSM oraz poniesione w związku z niedotrzymaniem zgłoszeń zapotrzebowania
Zwrot z kapitału	V	V	V	min 6%	Marża
Udział opłat stałych	85%	100%			

ZWROT Z KAPITAŁU

**Wysokość uzasadnionego zwrotu z zaangażowanego kapitału
uwzględniana w taryfach obowiązujących w 2015 r.**

$$\mathbf{ZK_{2015} = WRA_{2015} * WACC_{pre-tax}}$$

Wartość majątku podlegająca wynagrodzeniu (WRA_{2015})

$$\mathbf{WRA_{2015} = M_{2014} + 0,5 * (I_{2015} - A_{2015})}$$

gdzie:

M_{2014} - wartość księgowa majątku dystrybucyjnego netto na dzień
31 grudnia 2014 r. wynikająca z ksiąg rachunkowych obejmująca:

.wartości niematerialne i prawne dotyczące działalności
dystrybucyjnej,

.rzeczowe aktywa trwałe dotyczące działalności dystrybucyjnej
(z wyłączeniem środków trwałych w budowie),

I_{2015} - nakłady inwestycyjne netto w 2015 r. z uzgodnionego z Prezesem
URE Planu Rozwoju,

A_{2015} - planowane na 2015 r. koszty amortyzacji majątku dystrybucyjnego.

ZWROT Z KAPITAŁU

Stopa średnioważonego kosztu kapitału przed opodatkowaniem ($WACC_{pre-tax}$)

$$WACC_{pre-tax} = r_d * \frac{D}{D + E} + \frac{r_e}{1 - t} * \frac{E}{D + E}$$

gdzie:

r_d – koszt kapitału obcego = $r_f + DP$,

r_e – koszt kapitału własnego = $r_f + \beta_e * RP$,

gdzie:

r_f – stopa wolna od ryzyka w wysokości równej średniej rentowności 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu, o najdłuższym terminie wykupu, wyznaczona w oparciu o notowania tych obligacji na Rynku Treasury BondSpot Poland w okresie **12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o zatwierdzenie taryfy**,

DP – premia za ryzyko udostępnienia kapitału obcego w wysokości **1 %**,

RP – premia za ryzyko udostępnienia kapitału własnego w wysokości **4,7 %**,

β_e – miara ryzyka zaangażowania kapitału równa **asset beta * (1 + D/E)**, gdzie **asset beta = 0,4**

D – kapitał obcy na dzień **31 grudnia 2014 r.**,

E – kapitał własny na dzień **31 grudnia 2014 r.**,

t – stopa podatkowa w wysokości **19 %**.

Rozporządzenie taryfowe z dnia 28 czerwca 2013 r.

- rozliczenia w jednostkach energii od **1 sierpnia 2014 r.**,
- uproszczenie systemu rozliczeń (analogicznie jak dla energii elektrycznej) w celu ułatwienia zmiany sprzedawcy,
- zmiana struktury taryf poszczególnych przedsiębiorstw,
- zmiana wysokości opłat za nielegalny pobór,
- cena gazu jako **cena maksymalna**.

Podatek akcyzowy

- Podatek akcyzowy dla gazu przeznaczonego do:
  - napędu silników spalinowych - **11,04 zł/GJ**,
  - celów opałowych - **1,28 zł/GJ**,
- normatywna wartość opału dla celu poboru akcyzy:
  - **31 MJ/m³** dla gazu wysokometanowego,
  - **27 MJ/m³** dla gazu zaazotowanego Lw,
- przeliczenie cen i stawek w zł/m³ na zł/kWh,
- zmiana ustawy/nieuzasadnione korzyści?

Numer gazomierza: 00199986	Odczyt poprzedni: Rzeczywisty	na dzień: 31.07.2014: 2902 [m³]	Współczynnik konwersji: 10,972 [kWh/m³]					
Grupa taryfowa PGNiG: W-3.6	Odczyt bieżący: Rzeczywisty	na dzień: 25.08.2014: 3156 [m³]	Zużycie: 254 [m³]					
			Zużycie: 2787 [kWh]					
Oplaty:	ilość	j.m.	cena netto	wartość akcyzy	wartość netto	VAT	brutto	VAT [%]
Paliwo gazowe	2787	kWh	0,1067	ZW	464,63	106,86	571,49	23%
Opłata abonamentowa	1	mc	5,9900		29,95	6,89	36,84	23%
Dystrybucyjna zmienna (W-3.6)	2787	kWh	0,0493		206,87	47,58	254,45	23%
Dystrybucyjna stała (W-3.6)	1	mc	12,2000		61,00	14,03	75,03	23%
Razem sprzedaż [zł] :					653,57	150,36	803,93	
w tym wg stawek VAT:					653,57	150,36	803,93	23%

dziękuję za uwagę

Urząd Regulacji
Energetyki

Warszawa, 2014